

Н.Є. Ціцька, канд. екон. наук, доц. (ЛНУП, Львів)

З.П. Мирончук, канд. екон. наук, доц. (ЛНУП, Львів)

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ СУЧАСНОГО ВІТЧИЗНЯНОГО СУСПІЛЬСТВА

Сьогодні будь-яку сферу вітчизняного суспільства не можливо уявити без впровадження і використання новітніх цифрових технологій, тобто без цифровізації суспільства. Ще кілька десятків років назад ніхто із нас навіть подумати не міг, що ми будемо мати електронні паспорти, права, студентські квитки та багато інших документів. Сьогодні важко уявити, як людину похилого віку, так і дошкільнят без смартфонів та персональних комп'ютерів. Це свідчить про широке, масове і надзвичайно швидке впровадження прогресивних, новітніх, передових і корисних технологій у наше щоденне життя.

Цифровізація (з англ. digitalization) – це впровадження цифрових технологій в усі сфери життя: від взаємодії між людьми до промислових виробництв, від предметів побуту до дитячих іграшок, одягу тощо. Цифрова трансформація означає інтеграцію цифрових технологій у всі сфери бізнесу. Ця інтеграція призводить до принципових змін у тому, як діють громадяни, підприємства та організації, як вони забезпечують цінність для себе, своїх працівників, клієнтів, партнерів, досягаючи власних та спільних, економічних та соціальних цілей швидше, дешевше та з новою якістю.

Цифровізація – це насичення фізичного світу електронно-цифровими пристроями, засобами, системами та налагодження електронно-комунікаційної взаємодії між ними.

Протягом вже багатьох років Україна є авторкою найсучасніших світових цифрових розробок. Наприклад, вона є першою країною у світі, яка офіційно визнала цифрове посвідчення особи як юридичний документ, і одна з перших країн Європи, яка запровадила цифровий COVID-сертифікат.

Україна розпочала свій шлях цифровізації у 2015 році, запровадивши систему закупівель Prozorro та портал E-Data, зі значним наголосом на прозорості та фіскальній відповідальності. 2016 рік ознаменувався початком важливих реформ у сфері охорони здоров'я, які зрештою до 2020 року призвели до запровадження електронних медичних карток, електронних направлень до лікаря та

системи електронних лікарняних [3].

З 2019 року Україна неухильно наближається до того, щоб стати провідною «цифровою нацією» світу, випереджаючи багатьох своїх регіональних сусідів. Надзвичайно важливою подією в ході цифровізації українського суспільства саме у 2019 році було створення Міністерства цифрової трансформації, яке очолив віце-прем'єр-міністр – Міністр цифрової трансформації України Михайло Федоров. Саме п. Федоров у січні 2023 року отримав премію Future of Government Awards у номінації «Цифровий новатор року». Цей всесвітній конкурс відзначає лідерів у державному секторі, які модернізують свої уряди та просувають глобальний цифровий розвиток та позитивні зміни. Спонсорами нагороди виступили Інститут AWS від Amazon Web Services (AWS) – освітня програма лідерства та керівництва для прискорення цифрової трансформації в державному секторі, Програма розвитку ООН (ПРООН) і Apolitical – глобальна мережа і навчальна платформа, яка допомагає урядам та їхнім державним службовцям ефективніше працювати на благо людей і планети [1].

Саме під керівництвом пана Федорова міністерство розробило мобільний застосунок та портал Дія («Дія» – абревіатура від «Держава і я»). Розроблений в терміновому порядку під час пандемії, портал дає змогу всім громадянам України взаємодіяти з державою онлайн, зареєструвати місце проживання, подати заяву на пенсію, згенерувати COVID-сертифікат, подати запит на житлово-комунальну підтримку, подати заявку на допомогу по безробіттю та багато іншого – все це можна зробити дистанційно.

Коли у 2022 році розпочалась тотальна війна, незважаючи на очікування РФ, багатьох українців врятував високий ступінь цифровізації країни. Росія здійснила численні кібератаки на українські державні установи ще до вторгнення, передбачаючи колапс інфраструктури країни, що занурить країну в хаос. Проте Україна витримала ці атаки і навіть запустила нові життєво важливі послуги в Дія у перші дні вторгнення. З початку повномасштабного вторгнення кількість користувачів Дії зросла на 20% і наразі становить 18,6 млн, що дорівнює половині населення України, оскільки Дія успішно задовольняла нагальні потреби громадян під час війни: давала можливість залишатися на зв'язку, бути в курсі правдивих новин, змінювати місце реєстрації, жертвувати гроші військовим тощо.

На саміті в Давосі 2022 року Україну назвали «цифровим тигром» Європи, і це цілком заслужена відзнака. Лише за чотири роки Україна піднялася з 82-ї на 46-ту позицію у світовому рейтингу під назвою Індекс економічного розвитку уряду, що є свідченням її

непохитної відданості ідеї цифровізації врядування [1].

Споживачами цифрових технологій виступають усі – держава, бізнес, громадяни. Цифрова економіка – це тип економіки, де ключовими засобами виробництва є цифрові дані і, яка охоплює бізнес у всіх галузях економічної діяльності, тобто не тільки в секторі інформації та телекомунікацій, а й у базових галузях промисловості, в сільському господарстві, будівництві тощо. Цифрова економіка пронизує всі сектори за всіма категоріями: державний та приватний; реальний, невиробничий та фінансовий; видобувний, обробний та сектор послуг.

Вигоди від цифровізації матимуть усі – громадяни, бізнес, державні службовці, політики, економіка України в цілому. Цифровізація істотно збільшить продуктивність праці в Україні та стане потужною рушійною силою, здатною у найкоротший час запустити українську економіку й забезпечити її реальне зростання на 10–12% на рік. Загальний обсяг інвестицій у цифровізацію промисловості, бізнесу та виробництв до 2030 може скласти до 70 млрд дол., а в цифрові інфраструктури – до 16 млрд дол. (з них 80% – це кошти приватних компаній). Відповідно, споживання продукції та послуг сектору інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) локальним ринком складе від 86 до 100 млрд дол. Цифровізація дасть можливість: створювати щонайменше від 11% (у 2021) до 95% (2030) додаткового ВВП на рік; за 10 років додатково створити до \$1260 млрд ВВП; за 10 років збільшити надходження в бюджет на \$240 млрд; створити 700 тис. нових робочих місць (без урахування експортної ІТ-індустрії) [2].

Кожен українець зможе легко капіталізувати себе, свої знання, вміння та навички завдяки використанню цифрових технологій. Отже, цифрова трансформація України – це глобальна можливість для бізнесу долучитись до зміцнення та розвитку нації, яка стоїть на порозі цифрового прориву.

Інформаційні джерела

1. Міністр цифрової трансформації України названий цифровим новатором року. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/press-releases/ukraine-minister-digital-transformation-named-digital-innovator-year>

2. Україна 2030E – країна з розвинутою цифровою економікою. Український інститут майбутнього. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifvoyoju-ekonomikoju.html>

3. Як Україна під час війни стала світовим лідером із цифровізації держуправління. URL: <https://www.kyivpost.com/uk/post/22145#>